

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням Ради адвокатів України
від 21 вересня 2019 року № 111

ПОРЯДОК
підвищення кваліфікації адвокатів України
(нова редакція)

I. Загальні положення

1. Дія цього Порядку підвищення кваліфікації адвокатів України (далі по тексту «Порядок») поширюється на адвокатів, які здійснюють адвокатську діяльність у формах, визначених Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». На адвокатів, право на заняття адвокатською діяльністю яких зупинено, обов'язок щодо підвищення кваліфікації не поширюється. У випадку поновлення адвокатської діяльності, яку було зупинено на рік і більше, адвокат зобов'язаний пройти спеціальні курси підвищення кваліфікації за програмою та у порядку, розробленими Вищою школою адвокатури НААУ та затвердженими Експертною радою з питань акредитації та сертифікації (далі – Експертна рада НААУ). Адвокат проходить зазначені курси протягом трьох місяців з моменту поновлення права на заняття адвокатською діяльністю.
2. Підвищення кваліфікації є підвищенням професійного рівня адвоката, що є його важливим професійним обов'язком, дотримання якого має забезпечувати безперервне поглиблення, розширення й оновлення адвокатами своїх професійних знань, вмінь та навичок, за бажанням адвоката здобуття нової спеціалізації або кваліфікації у певній галузі права чи сфері діяльності на основі раніше здобутої освіти і практичного досвіду, забезпечувати адвокатів достатньою інформацією про зміни у чинному законодавстві та практиці його тлумачення та застосування.
3. Підвищення кваліфікації адвокатів спрямовано на:
  - зміцнення їх правових навичок;
  - практичну реалізацію правил адвокатської етики;
  - підвищення рівня знань в напрямку прав людини та основоположних свобод;
  - навчання повазі до прав та інтересів клієнтів;
  - навчання захисту прав клієнтів і сприянню їхньому здійсненню;
  - навчання сприянню належному здійсненню судочинства та реалізації права на справедливий суд;
  - заохочення до участі у наданні безоплатної правової допомоги;
  - інше поглиблення, розширення й оновлення їх професійних знань, вмінь та навичок.
4. Загальна організація процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється Радою адвокатів України та реалізується Національною асоціацією адвокатів України, радами адвокатів регіонів, Вищою школою адвокатури Національної асоціації адвокатів України, Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури, кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури

регіонів та сторонніми операторами підвищення кваліфікації адвокатів, що акредитовані згідно цього Порядку.

5. Підвищення кваліфікації адвокатів в Україні здійснюється у відповідності до цього Порядку операторами підвищення кваліфікації адвокатів за адміністрування підвищення кваліфікації адвокатів адміністратором.
6. Адміністратором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні є Вища школа адвокатури НААУ.
7. Операторами процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні є всі органи адвокатського самоврядування згідно Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», у тому числі Національна асоціація адвокатів України, а також Вища школа адвокатури Національної асоціації адвокатів України. Організації, що бажають стати операторами підвищення кваліфікації адвокатів в Україні підлягають акредитації Експертною радою НААУ, в передбаченому нею Порядку, як сторонні оператори.
8. Всі оператори підвищення кваліфікації адвокатів зобов'язані виконувати обов'язки, що встановлені нормативними актами НААУ щодо підвищення кваліфікації адвокатів.
9. Рада адвокатів України:
  - встановлює порядок підвищення кваліфікації адвокатів та вносить зміни до нього за пропозиціями рад адвокатів регіонів, Вищої школи адвокатури НААУ та Комітету з підвищення кваліфікації при НААУ;
  - координує роботу адміністратора та операторів підвищення кваліфікації адвокатів.
10. Національна асоціація адвокатів України:
  - є оператором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні, що не потребує акредитації;
  - сприяє у виданні методичних та інформаційних матеріалів з питань підвищення кваліфікації адвокатів;
  - розміщує в Єдиному реєстрі адвокатів України інформацію про щорічне підвищення кваліфікації адвокатів в порядку, передбаченому Порядком ведення ЄРАУ;
  - виконує інші завдання передбачені законодавством та актами НААУ з метою забезпечення високого професійного рівня адвокатів України.
11. Вища школа адвокатури НААУ:
  - є адміністратором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні;
  - адмініструє процес підвищення кваліфікації адвокатів через відповідну централізовану онлайн-платформу, до якої підключаються оператори з підвищення кваліфікації адвокатів;
  - є оператором процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні, що не потребує акредитації;

- організовує та проводить заходи з підвищення кваліфікації адвокатів на всеукраїнському та регіональному рівнях, а також в інших формах (онлайн конференції, онлайн курси, дистанційні курси, вебінари тощо);
- веде облік і щорічно узагальнює інформацію про підвищення кваліфікації адвокатів в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі;
- в порядку передбаченому Експертною радою НААУ організовує процес акредитації сторонніх операторів підвищення кваліфікації адвокатів, на підставі рішень Експертної ради НААУ оформлює та видає сертифікати акредитації, повідомляє заявникам про відмову в акредитації (сертифікації);
- моніторить якість організації процесу підвищення кваліфікації адвокатів, що здійснюються всіма операторами підвищення кваліфікації адвокатів та надає відповідну інформацію Експертній раді з питань акредитації та сертифікації для реагування;
- на виконання Порядку акредитації та сертифікації, затвердженого головою Експертної ради НААУ організовує процес акредитації заходів з підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації лекторів всіх операторів підвищення кваліфікації адвокатів та оформлює сертифікати акредитації (сертифікації) на підставі рішень Експертної ради НААУ;
- готує та передає НААУ інформацію для розміщення її в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами;
- розробляє та подає на затвердження Експертній раді НААУ проекти документів, що встановлюють вимоги до лекторів, експертів та сторонніх операторів підвищення кваліфікації адвокатів;
- в рамках своїх повноважень здійснює іншу діяльність, та приймає необхідні рішення, пов'язані з адмініструванням процесу підвищення кваліфікації адвокатів через відповідну централізовану онлайн-платформу, до якої підключаються оператори з підвищення кваліфікації адвокатів.

12. Ради адвокатів регіону:

- є операторами підвищення кваліфікації адвокатів свого регіону, що не потребують акредитації;
- зобов'язані організовувати самостійно, або у співпраці з Вищою школою адвокатури НААУ чи іншими операторами підвищення кваліфікації адвокатів заходи з підвищення кваліфікації на регіональному рівні (не менше трьох заходів на рік та загальною тривалістю не менше десяти годин);
- видають методичні та інформаційні посібники з питань підвищення кваліфікації адвокатів;

- користуються правами та виконують обов'язки оператора підвищення кваліфікації адвокатів, що встановлюються актами НААУ;
- мають право без повторної акредитації переносити дату проведення раніше акредитованого заходу з підвищення кваліфікації адвокатів у разі виникнення складнощів при його проведенні за допомогою функціоналу онлайн платформи адміністратора.

13. Кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатури та Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

- є операторами підвищення кваліфікації адвокатів свого регіону, а Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури в Україні, що не потребують акредитації;
- мають право організовувати самостійно, або у співпраці з Вищою школою адвокатури НААУ чи радами адвокатів регіону заходи з підвищення кваліфікації на регіональному рівні, а ВКДКА по Україні;
- можуть видавати методичні та інформаційні посібники з питань підвищення кваліфікації адвокатів;
- користуються правами та виконують обов'язки оператора підвищення кваліфікації адвокатів, що встановлюються актами НААУ;
- мають право без повторної акредитації переносити дату проведення раніше акредитованого заходу з підвищення кваліфікації адвокатів у разі виникнення складнощів при його проведенні за допомогою функціоналу онлайн платформи адміністратора.

14. Координаційний центр з надання правової допомоги, Регіональні центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (разом далі Центри):

- можуть бути операторами з підвищення кваліфікації адвокатів, які залучені для надання безоплатної вторинної правової допомоги відповідно до законодавства України. Внесок, передбачений п.п. 37, 38 Порядку Центрами не сплачується, а документи, передбачені актами НААУ для акредитації сторонніх операторів обмежуються виключно заявою Центрів про акредитацію та документами про їх державну реєстрацію (створення) Центрів.

15. Види підвищення кваліфікації адвокатів:

- навчання або викладання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатів у вищих навчальних закладах III та IV рівня акредитації, якщо вони є акредитованими операторами підвищення кваліфікації адвокатів. Кількість залікових балів в межах акредитації;

- участь у міжнародних, всеукраїнських та регіональних наукових, науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, тренінгах, програмах тощо, які організовані та проводяться операторами підвищення кваліфікації адвокатів в Україні та за кордоном. Кількість залікових балів в межах акредитації;
- участь у будь-яких акредитованих заходах з підвищення кваліфікації адвокатів (в тому числі в форматі онлайн), які організовані операторами підвищення кваліфікації адвокатів після проходження тестування (за наявності) на онлайн-платформі адміністратора з підвищення кваліфікації адвокатів ВША НААУ. Кількість залікових балів в межах акредитації;
- виступ у якості сертифікованого лектора з доповіддю, презентацією або науковим повідомленням на міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних та науково-методологічних конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо. Застосовується подвоєна кількість балів в рамках акредитованого заходу;
- наукові або науково-практичні статті, які пройшли рецензування Вченою радою Вищої школи адвокатури НААУ, 5000 знаків дорівнює одному заліковому балу;
- видання монографій, підручників, посібників (у тому числі у співавторстві) 1 видання - 12 залікових балів;
- здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі права при здійсненні адвокатської діяльності — 30 залікових балів;
- здобуття наукового ступеня доктора наук в галузі права (або доктора права в разі отримання ступеня за кордоном) при здійсненні адвокатської діяльності - 45 залікових балів;
- робота в органах адвокатського самоврядування (в тому числі на виборних позиціях без оформлення трудових відносин згідно Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність») — 2 залікових бали на рік;
- участь в роботі секцій та комітетів (голова та заступники голови комітету, секції НААУ - 10 балів на рік; член ради комітету, секції НААУ – 5 балів на рік)
- інша діяльність, визначена Експертною радою НААУ.

Бали, нараховані адвокату за здобуття наукового ступеня доктора наук в галузі права (або доктора права в разі отримання ступеня за кордоном), а також наукового ступеня доктора філософії в галузі права переносяться та враховуються у наступному звітному періоді. У всіх інших випадках бали, отримані понад необхідну річну норму на наступні періоди не переносяться.

16. Професійні програми підвищення кваліфікації передбачають навчання:
  1. за загальною складовою – удосконалення та оновлення знань і умінь з правових, методологічних, етичних та інших питань професійної діяльності адвоката;
  2. за галузевою складовою – здобуття додаткових знань, умінь з новітніх досягнень у певній галузі права чи сфері діяльності.

З метою оцінки результатів засвоєння професійних програм підвищення кваліфікації в форматі онлайн, в яких адвокат бере участь дистанційно, може проводитись підсумковий контроль шляхом проведення тестування за результатами заходу.

II. Вимоги щодо підвищення кваліфікації адвокатів

17. Всі адвокати, інформація про яких внесена до Єдиного реєстру адвокатів України зобов'язані постійно підвищувати свій професійний рівень (професійної кваліфікації).
18. Один заліковий бал з підвищення кваліфікації адвокатів дорівнює 1 (одній) годині навчання, крім випадків, встановлених п. 15 цього Порядку.
19. Адвокати, які набули статусу адвоката, в перший рік зобов'язані пройти Модульну програму «Молодий адвокат», яку розробляє та реалізовує Вища школа адвокатури НААУ, а затверджує Експертна рада НААУ.
20. Адвокати, які набули статусу адвоката, протягом перших трьох років своєї адвокатської діяльності зобов'язані підвищити свій професійний рівень на рівні 48 годин з яких не менше 16 годин – щороку. У разі отримання свідоцтва на право зайняття адвокатською діяльністю у другому півріччі відповідного року, такий адвокат має право отримати меншу кількість балів у першому році отримання свідоцтва, за умови, що загальна кількість балів за 3 роки становитиме не менше 48 годин.
21. Всі адвокати, за виключенням адвокатів, зазначених у пункті 20 цього порядку, зобов'язані підвищувати кваліфікацію адвоката на рівні 10 годин на рік.
22. Адвокат за рік має отримати не менше ніж 2 залікових бали за навчання з питань правил адвокатської етики та стандартів професійної діяльності.
23. Не менше 50% залікових балів з підвищення кваліфікації повинні бути отримані адвокатом під час заходів організованих операторами підвищення кваліфікації адвокатів в Україні.
24. Звітним роком з підвищення кваліфікації адвокатів є календарний рік, з 01 січня по 31 грудня кожного року. Вищою школою адвокатури НААУ ведеться особиста картка обліку залікових балів адвоката.

25. У разі відсутності необхідної кількості балів в заліковій картці обліку балів з підвищення кваліфікації адвоката, Вища школа адвокатури зобов'язана проінформувати раду адвокатів регіону та відповідну кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури регіону про порушення даного Порядку. В свою чергу у разі надходження скарги на такого адвоката у КДКА за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в ЄРАУ, про вчинення інших порушень, ці данні можуть бути враховані при розгляді дисциплінарної справи.
26. У випадку, якщо кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури регіону або Вищою кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури адвоката притягнуто до дисциплінарної відповідальності за порушення Правил адвокатської етики, то своїм рішенням такі комісії можуть також встановити обов'язок для такого адвоката пройти спеціалізоване додаткове підвищення кваліфікації з питань адвокатської етики у Вищій школі адвокатури НААУ. Копія відповідного рішення направляється до Вищої школи адвокатури НААУ, яка забезпечує моніторинг виконання адвокатом вказаного рішення та надсилає відповідному адвокату перелік запланованих заходів з питань адвокатської етики на найближчі три місяці. Адвокат зобов'язаний пройти таке навчання протягом трьох місяців з дати винесення рішення комісією. Порушення адвокатом порядку проходження такого навчання без поважних причин вважається невиконанням рішення органу адвокатського самоврядування та відповідно вважається дисциплінарним проступком. У випадку не проходження адвокатом такого навчання у встановлений строк Вища школа адвокатури НААУ повідомляє КДКА відповідного регіону про невиконання рішення органу адвокатського самоврядування.
27. Адвокати мають право вільно обирати види підвищення кваліфікації, брати участь у будь-яких заходах з підвищення кваліфікації адвокатів, що проводяться операторами підвищення кваліфікації незалежно від регіону його проведення за умови їх реєстрації на такий захід оператором, що його проводить. В разі проведення регіональними органами адвокатського самоврядування в своїх регіонах безкоштовних заходів з підвищення кваліфікації для адвокатів, - адвокатам такого регіону надається перевага в реєстрації на такі заходи.
28. У разі тривалої (понад трьох місяців) втрати працездатності або з інших поважних причин, за відповідною заявою адвоката та за рішенням ради адвокатів регіону адвокат може бути звільнений від обов'язку підвищення кваліфікації протягом періоду оцінювання повністю або частково. Копія такого рішення ради адвокатів регіону направляється до ВША НААУ.

29. Адвокату України зараховуються академічні години та/або залікові бали підвищення кваліфікації, отримані на відповідних заходах, проведених та/або визнаних організацією-підписантом Меморандуму ССВЕ «Про взаємне визнання транскордонного підвищення кваліфікації адвокатів».
30. Академічні години та/або залікові бали підвищення кваліфікації, отримані на відповідних заходах, проведених та/або визнаних організацією-підписантом Меморандуму ССВЕ «Про взаємне визнання транскордонного підвищення кваліфікації адвокатів», визнаються еквівалентними академічним годинам та/або заліковим балам, отриманим на відповідних заходах, проведених в Україні.
31. У разі, якщо адвокат підвищує кваліфікацію відповідно до пункту 29 цього Порядку адвокат зобов'язаний самостійно зберігати сертифікати (інші підтверджуючі документи) та матеріали про участь у заходах з підвищення кваліфікації, сертифікати про проходження навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації адвокатами, інші документи, що підтверджують підвищення його кваліфікації протягом поточного року. Інформація про такі види підвищення кваліфікації надається у Вищу школу адвокатури не пізніше 20 грудня кожного звітного року.
32. Адвокатам, які виконали вимоги щодо підвищення кваліфікації Вищою школою адвокатури НААУ видається електронний сертифікат про підвищення кваліфікації (направляється на електронну адресу адвоката) з відповідним внесенням НААУ такої інформації до ЄРАУ. Форма сертифікату затверджується Вищою школою адвокатури НААУ.

III. Вимоги щодо організації процесу з підвищення кваліфікації

33. У Вищій школі адвокатури за наказом директора створюється Центр акредитації ВША НААУ. Центр акредитації ВША не є юридичною особою, а є структурним підрозділом Вищої школи адвокатури НААУ. Центр акредитації ВША НААУ адмініструє процес підвищення кваліфікації адвокатів через відповідну централізовану онлайн-платформу, до якої підключаються оператори з підвищення кваліфікації адвокатів; моніторить якість організації процесу підвищення кваліфікації адвокатів, що здійснюються всіма операторами підвищення кваліфікації адвокатів; на виконання Порядку акредитації та сертифікації, затвердженого головою Експертної ради НААУ організовує процес акредитації заходів з підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації лекторів всіх операторів підвищення кваліфікації адвокатів та оформлює сертифікати акредитації (сертифікації) за рішенням Експертної ради НААУ; оформлює та видає сертифікати акредитації (сертифікації); готує та передає НААУ

інформацію для розміщення її в ЄРАУ про щорічне проходження підвищення кваліфікації адвокатами; готує для затвердження Експертною радою НААУ проекти документів, що встановлюють вимоги до лекторів, експертів та сторонніх операторів підвищення кваліфікації адвокатів; в рамках своєї компетенції здійснює іншу діяльність необхідну для ефективного адміністрування процесу підвищення кваліфікації (професійного рівня) адвокатів.

34. Вища школа адвокатури НААУ також виконує такі функції:
- інформує адвокатів з питань підвищення кваліфікації;
  - узагальнює інформацію про всі заходи з підвищення кваліфікації адвокатів по всій Україні;
  - здійснює контроль за якістю та організацією процесу підвищення кваліфікації адвокатів в Україні.
35. Для цілей контролю за якістю організації процесу підвищення кваліфікації сторонніми операторами Вища школа адвокатури НААУ організовує роботу ревізорів. Ревізорам надається допуск до усіх акредитованих заходів з підвищення кваліфікації без будь-яких обмежень. Ревізори надають звіти про якість заходів з підвищення кваліфікації та дотримання операторами актів НААУ Вищій школі адвокатури НААУ для узагальнення інформації та реагування у разі неякісної роботи організаторів заходів з підвищення кваліфікації адвокатів. Вища школа адвокатури інформує Експертну раду НААУ про результати ревізій.
36. Загальні умови акредитації заходів з підвищення кваліфікації адвокатів та сертифікації експертів:
- оператори підвищення кваліфікації адвокатів органи адвокатського самоврядування, а саме: ради адвокатів регіонів, кваліфікаційно-дисциплінарні комісії адвокатів регіонів, Вища кваліфікаційно- дисциплінарна комісія адвокатури, Національна асоціація адвокатів України та Вища школа адвокатури НААУ, а також Центри звільняються від сплати внеску за акредитацію їх в якості операторів, однак зобов'язані виконувати обов'язки, що встановлені актами НААУ, в тому числі вносити інформацію про проведення заходів з підвищення кваліфікації адвокатів в інформаційну базу Вищої школи адвокатури (в онлайн платформу з моменту її запуску).
37. Акредитація сторонніх операторів надається строком на один рік. Щорічний внесок за акредитацію сторонніх операторів з підвищення кваліфікації складає 50 мінімальних заробітних плат станом на 01 січня кожного року в якому така плата вноситься. Внесок підлягає сплаті на рахунок Вищої школи адвокатури НААУ. Рішення про зміну щорічного внеску за акредитацію сторонніх операторів з підвищення кваліфікації може прийматись

Головою НААУ, у тому числі за поданням Директора Вищої школи адвокатури НААУ.

38. Встановити для сторонніх операторів підвищення кваліфікації адміністративний внесок, за опрацювання та облік залікових балів та видачу відповідних сертифікатів, з розрахунку 1 (один) відсоток від розміру мінімальної заробітної плати станом на 01 січня кожного року, в якому відбувається видача сертифікатів за кожен заліковий бал. Внесок підлягає сплаті на рахунок Вищої школи адвокатури НААУ. Для всіх інших операторів підвищення кваліфікації (крім Вищої школи адвокатури НААУ) встановити внесок про який йдеться вище в цьому пункті виключно за умови, якщо заходи, які вони проводять є платними, або якщо вони проводяться оператором спільно з іншими юридичними та фізичними особами, які отримують плату з адвокатів за участь в них. Рішення про зміну адміністративного внеску за видачу залікових балів з підвищення кваліфікації адвокатів може прийматись Головою НААУ, у тому числі за поданням Директора Вищої школи адвокатури НААУ.
39. Фінансування процесу підвищення кваліфікації адвокатів здійснюється за рахунок коштів відповідних операторів підвищення кваліфікації адвокатів згідно їх кошторисів за рахунок власних коштів або за рахунок коштів, які вони отримують від адвокатів (слухачів), які беруть участь в організованих ними заходах (онлайн та оффлайн), якщо такі заходи платні та/або за рахунок інших джерел, не заборонених законодавством України.
40. Вища школа адвокатури НААУ для забезпечення адміністрування безперервного процесу підвищення кваліфікації адвокатів може фінансуватись за потреби за рахунок коштів НААУ та/або Вищої кваліфікаційно - дисциплінарної комісії адвокатури в порядку та обсязі затвердженому рішенням Ради адвокатів України.

IV. Перехідні положення

1. Даний Порядок вступає в дію з 01 квітня 2019 року.
2. Отримані адвокатами залікові бали, сертифікати та інші документи, що підтверджують підвищення кваліфікації адвокатів, здобуті останніми до 01 липня 2019 року зараховуються адвокатам як підвищення кваліфікації за відповідний період, поданням відповідних карток обліку залікових балів до регіональних рад, передбачених попереднім Порядком підвищення кваліфікації адвокатів України, затвердженим рішенням Ради адвокатів України № 85 від 16 лютого 2013 року, із змінами та доповненнями.
3. Всі адвокати, які набули статусу адвоката та термін якого не досягнув 3 (трьох років) зобов'язані підвищувати свою кваліфікацію на рівні 16 годин на рік, починаючи з 2019 року.

4. Тимчасово до 31 грудня 2019 року встановити можливість реєстрації адвокатів, які не мають електронної адреси та не зареєструвались в електронних кабінетах онлайн сервісів НААУ для участі у заході уповноваженою особою оператора (стюардом) безпосередньо перед заходом у разі наявності вільних місць та в порядку, передбаченому функціоналом онлайн платформи підвищення кваліфікації.